

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vnaprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrate za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Med nami.

Slovenska kmečka zveza se še ni rodila, a vendar je že vzbudila mnogo pozornosti pri prijateljih in nasprotnikih. Prijatelji, to so kmetje, se je veselijo in so to svoje veselje izrazili že na mnogih abcdih političnih društev. Z zvezo dobijo zastopnico svojih koristi in teženj. In take zastopnice jim je dandanes krvavo potrebno.

Mnogi, ki so kmečkemu stanu naklonjeni, pa se povprašujejo, ali ni ta zveza tudi kaka nova stranka. Kolikor je nam znano, bo kmečka zveza le en del v organizaciji složnih spodnještajerskih Slovencev. Ne bo se ločila od sedanjih svojih voditeljev, če je le ti ne bodo od sebe pahnil. Samoumevno pa je, da z razdirajočim delom mlade liberalne stranke nima popolnoma nič opraviti in da se bo temu delu tudi vedela postaviti po robu. Slovenska kmečka zveza bo stala na glavnih temeljih dosedanje politike spodnještajerskih Slovencev in bo le bolj krepko in izrazito poudarjala kmečki program.

Nova liberalna stranka je začela izdajati svoj poseben list z naslovom „Narodni list“. Razven praznih in dolgovoznih izvajanj prinaša list tudi srdite napade na naš list in na glasilo Slovenske ljudske stranke „Slovenec“. V ostalem piše zelo previdno, kakor se je to že pri prvem ustanovnem zboru nove stranke poudarjalo. In že prihajajo prikriti liberalci med naše ljudstvo ter je vabijo, naj si naročijo novi list, saj je celo nedolžen, popolnoma brez nevarnosti. Da, dosedaj še hodi volk v ovčji obleki okoli, nedolžen in ponižen, toda pogledati je treba za zavezo, kakšni ljudje pošiljajo

in podpirajo novi list, potem vemo, da ga moramo odločno odkloniti. Prišel bo prej kakor morda pričakujemo čas, ko bo „Narodni list“ neprikrito razvil svojo liberalno zastavo. Pozor torej pred njim!

Tudi naše uredništvo dobiva od „miroljubnih“ ljudi pisma in nasvete, naj preziramo glasilo nove liberalne stranke, naj je zaradi ljubelega miru ne napadamo; kajti, tako nam pravijo, tudi liberalci imajo pravico, da izražajo svoje mnenje.

Na to odgovarjamo mi samo to, da mi nismo tako neumni kakor je neumno govorjenje naših „miroljubnih“ ljudi. Gotovo, liberalci imajo pravico, da povejo svoje mnenje, a tudi mi imamo pravico, povedati svoje mnenje ter svariti ljudstvo pred liberalnim berilom.

Dobro vemo, kaj hočejo ti „miroljubni“ ljudje. Mi bi naj bili sedaj lepo tihi, med tem pa bi se naj razširjala nova stranka in nov list. Ko bi bila dovolj močna, prišli bi zopet ti ljudje ter nam rekli: Bodite zdaj mirni, saj vam vse skupaj nič ne pomaga.

Mi nismo začeli boja in ga tudi nismo iskali. Če pa nas drugi bijejo v obraz ter nas hočejo podreti na tla, no potem vendar se bomo tako paše krotki ter se pustili mirno biti. Kot časnikarji pa smo tudi dolžni, opozoriti naše ljudstvo na nevarnost, ki mu preti od nove liberalne stranke.

Naš kmet ne bo nikdar našel v liberalni stranki odkritih prijateljev in zagovornikov. Laskali se mu bodo in prilizovali, a njegove koristi mu bodo le na jeziku. Bodočnost bo pokazala, da smo danes zapisali golo resnico. Liberalni tabor je smrt za kmeta!

Ker nas c. kr. kmetijska družba v Gradcu noče.

Pravih vzrokov, zakaj je osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe za Štajersko opustil snovanje novih podružnic, še vedno ne poznamo. Da se hoče družba prenoviti ali „preosnovati“, to vendar ni varok, da bi odbijala od sebe nove ude. Za tem tiči seveda čisto kaj drugega, in da ne bo za Slovence ničesar dobrega, je dokaz v tem, ker se ravno znani Linko tako močno protivi novim podružnicam po „Spodnjem Štajerskem“. Menda ni hotel reči „slovenskim podružnicam“!

Za sedaj pa moramo računati z dejstvom, da nas družba noče. Kaj torej sedaj? Pretresati hočemo stvar z raznih strani in upamo, da se bo to zgodilo tudi po drugih slovenskih listih, da tako končno pridemo vendar do kakega koristnega sklepa.

Ne tajimo, da smo Slovenci nekaj ali celo veliko sami krivi, da ne uživamo istih koristi od kmetijske družbe, kakor Nemci. Celu krivdo pa valiti ravno na slovenskega kmeta, ni pametno. Vsega kmet ne more naskrat, in voditelji naši se niso ravno preveč poganjali za pristop k družbi, na katero se sploh ni polagala potreba važnost. Da so pa Slovenci naravnost prikrajšani od graške gospode, je na pr. dokaz to: od 22. do včeraj 27. oktobra se je vršil šestdnevni drenažni tečaj v Gros. St. Florjannu. Za ta tečaj se je oddalo 15 ustanov po 20 K revnim poljedelskim delavcem. Prošaje so se imele vložiti do 9. oktobra. Sedaj pa vložil slovenski „revni poljedelski delavec“ prošajo do 9. oktobra, če pa „Gosp. Glasnik“ to naznani še le 16. oktobra! Na eni strani se torej nekaj ponuja, na drugi strani se pa Slovincem zapirajo vrata, da ne morejo do ponujenih dobrot.

Do sedaj se je govorilo že o marsičem, kako bi tudi Slovenci prišli do različnih deželnih in državnih podpor za kmetijstvo. Nekateri naravnost pri-

LISTEK.

Sreča v nesreči.

Pred nekaterimi leti je živel v Parizu brusilec dijamantov, ki si je bil po nesreči pridobil veliko premoženje. Montin je bil izvrstan delavec, pošten človek, a imel je eno napako: vina ni mogel videti.

Nekega dne dobi Montin v brušajo in vgladbo dijamant „najčistejše vode“. Reče mu njegov gospod, dragocentar: „Zanašam se na vašo spretnost. Imeti ga moram do 15. t. m. Če me ukanite, vedite, da ste dobili zadnje delo.“

Montin obljubi delo točno izvršiti, a prosi, kakor navadno, plačila nekaj naprej. Montinova ročnost mu je dajala vedno več leska, vedno večjo vrednost. Še nekaj ur je bilo treba, in dijamant bi bil dovršen biser, kralj med dragimi kameni. — Nenadoma se oglasi človek pri Montinu, njegov tovariš, ljubi prijatelj, ki ga že davno ni videl. Nič naravnostnejšega, kakor da se povesele pri kozaru dobrega vina. V prijaznem pogovoru je pobajal čas, in Montin ni mislil več na nestorjeno delo.

Zjutraj pride dragocentar k Montinu pogledat, kako delo napreduje. Vrtar mu pove, da je brusilec ravnokar izšel, da se pa v kratkem povrne, in da bo gladba skoraj dokončana, ker Motin dela že več dni zaporedoma.

V dveh urah je dragocentar zopet tu, a Montina ne najde; vedoč pa, da se zadržuje v krčmi, pošlje ponj. Montin res pride, nekam nejevoljen, pa gre v delavnico. Ko pričinja glajenje, izdere se mu dija-

mant. Lovi ga tresočih rok, zadene ob njega, in dijamant pade skozi okno!

Grozen primerljaj! Hipoma se iztrezni. Okamenel stoji pri oknu. Bledih ustnih šepeta: Izgubljen! Celo uro je tako stal. Iz mrtvila ga prebudi dragocentar.

„Kaj tako delate, Montin? Že trikrat sem povpraševal po dijamantu, a vi posedate po krčmah! Dajte mi kamen, obrušen ali neobrušen.“

Montin ga zbegano pogleda, kakor podivjan.

„Kaj vam je? Čemu ne odgovorite? Ali ste zapili vse misli?“

Brusilec se napevja govoriti. Jezik mu ne dá. Naposled si pokrije z rokami obraz, mrmrajoč:

„Izgubil se je.“

„Kaj govorite?“

„Zdrknul je skozi okno.“

„Kaj, človek?!“

„Da, kamen.“

„Recite mi, kaj je?“

„Dijamant mi je padel skozi okno?“

Dragocentar se čudi. Besen zakriči:

„Ne verjameš besede! Dijamant ste mi prodali, da poplačate svoje pijanske dolgove!“

Te besede so strašno zapadle Montinu. Onesvesti se in pade dragocentarju pod noge. Ves zdivjan je bil, ko se zave. Dragocentar je videl, kakšna čustva se borijo v Montinovem srcu. Zato pravi, da ga umiri:

„Res je velika nesreča, vendar ni nenadomestna.“

„Po takem ne mislite, da sem ga prodal,“ povzame besedo Montin.

„Ne mislim. Rekel sem razburjen. Išči mo po-močka, da škodo popravimo. Dijamant velja 5000 frankov. Če delate pridno, zaslužite na teden 75 do 100 frankov. Povrniti mi imate polovico vrednosti. Če ste priden in trezen, poravnate v kratkem ta dolg.“

„Odslej hočem delati neprestano,“ pravi solzni Montin. „Videli boste, moj gospod, da nisem tat, če tudi sem pil.“

„Verjamem vam,“ odvrne dragocentar. „Vem, da ste vesten delavec; dati vam hočem dela in zaslužka; moje zaupanje imate; v nekaterih letih ste brez dolga. Ali ste zadovoljni?“

„O, moj gospod, kako ne bi bil? Le recite še enkrat, da kamena nisem prodal?“

„Rekel sem bil to v prvi jezi. Prepričan sem, da ste poštenjak. To vam dokazujem s tem, da vam izročam več dela.“

„Res je, kar govorite; jaz pa obečam, da se niste motili. Napako hočem popraviti, veljaj, kar hoče; moram!“

Montin je ostal pri dani besedi. Zjutraj je vstajal zgodaj, po dnevu je delal neutrudno. Izgubljeni dragi kamen je bil z drugim nameščen. Zvest svoji obljubi ni stopil Montin v nobeno krčmo več; postal je zgled stanovitnosti, rednosti, marljivosti.

Preteklo je 16 mesecev. Lepega jutra v maju stoji pri oknu, gledajoč čolne in ladije na Seni, kar mu obteči oko na starem dimniku, na kraju, na svetli točki. Gleda in gleda, pa vidi, da je njegov pol oglajeni dijamant, ki mu je bil zdrsnil skozi okno. Bal se je, da se bi ga vetrič odpihnil v vodo, in vendar je bil toliko mesecev tu, v viharju in